

Θεοδόσης Πυλαρινός

«Α! δεν φοβούμαι τα κρούσματα, θεια-Μαχώ!»
Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης, «Τα κρούσματα».¹

Τα δύο σταυροαναστάσιμα μέρη του ποιήματος (XX *Eadem sed aliter* και XXI *Κανδηλάπτης*), καρπός μεγαλοβδομαδιάτικος του 1989, με τα οποία αρχίζει την τελευταία συλλογή του, το *Κρούσμα*,² ο ποιητής Δημήτρης Κοσμόπουλος, αποτελούν προανάκρουσμα (κρούσμα δηλαδή προοιμιακό) του διφυούς ορθόδοξου πνεύματος, του σωτηριώδους εκείνου διπόλου της Σταύρωσης και της Ανάστασης, πέριξ του οποίου πρέπει να αναστρέφεται η ζωή του πάσχοντος ανθρώπου. Ταυτόχρονα, το περιεχόμενο των ίδιων υμνητικών συνθέσεων αποτελεί και το κέντρο της όλης συλλογής, το ηθικό δίδαγμά της, ότι η σταύρωση, ως αποτέλεσμα πάθους και ως μορφή έσχατης ταπείνωσης, οδηγεί στην ανάσταση. Αυτή, πάλι, κατ' αμφίδρομο φορά προϋποθέτει πεπτωκότα (υπό τις ποικίλες περιπτώσεις της πτώσης) ανθρωπο.

Με άλλα λόγια, ο σταυρός που αίρει ο καθένας προμηνύει και την ανάστασή του. Αυτό το αισιόδοξο πασχάλιο μήνυμα εκπέμπουν οι πρώτοι στίχοι του ποιητή, οι οποίοι επιβεβαιώνονται στη συνέχεια του πολύπτυχου ποιήματός του, αφού μεγάλο μέρος της συνέχειας αποτελεί ιστορική και βιωματική εφαρμογή τους. Ο δεινά πάσχων αφηγητής, ο ίδιος ο πεπτωκώς ποιητής, ως άλλος Σαούλ, που δεν κρύβεται, αλλά αποκαλύπτει πολλαπλά την ταυτότητά του και τα αίτια της πτώσης του, διηγείται, αξιοποιώντας το ήθος και το είδος του σταυραναστάσιμου ύμνου, με ποιον τρόπο επανήλθε στον δρόμο της σωτήριας αναγέννησης και της ανόρθωσης:³

[...]

Δεν μπόρεσα αγγελτήρια θανάτου βαμμένα
αντί μαύρα, με χρυσαλοιφές.
Ούτε το βόλεμα μέσα στον θάνατο,
που τόνε λεν ζωή, μπόρεσα έφυγα,
γύρισα στην πέτρα.

Η προσφυής αξιοποίηση της εκκλησιαστικής οντολογίας⁴ με την ανάλογη ειδολογική απόδοση αποτελεί το πρώτο εξαίρετο διακειμενικό δείγμα της